

FQM Kevitsa Mining Oy
Kaikutie 1
99600 SODANKYLÄ

VALTAUSOIKEUTTA KOSKEVA PÄÄTÖS

Nimi Mustaselkä 1 - 8

Hakija FQM Kevitsa Mining Oy
SODANKYLÄ

Yhteystiedot:

Kaikutie 1
99600 SODANKYLÄ

Lisätietoja antaa:

Lappalainen Markku puh. 040 761 9889

Hakemuksen peruste

Kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaista malminetsintää valtausalueella voidaan suorittaa valtausoikeuden nojalla.

Valtausoikeutta on haettu viideksi (5) vuodeksi

Vireilletulo

Asia on tullut vireille 3.2.2009 työ- ja elinkeinoministeriöön jätetyllä hakemuksella. Kaivoslaki (503/1965) on kumottu 1.7.2011 voimaan tulleella kaivoslailla (621/2011), jonka mukaan kumotun kaivoslain nojalla työ- ja elinkeinoministeriössä vireillä olleet asiat siirtyivät kaivosviranomaisena toimivaan Turvallisuus- ja kemikaalivirastoon (Tukes). Ennen 1.7.2011 vireille tulleet hakemukset ratkaistaan kaivoslain (503/1965) mukaisesti ottaen huomioon uuden kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännökset.

Hakemuksen on jättänyt Kevitsa Mining AB, mutta hakemus on siirretty 29.9.2010 FQM Kevitsa Mining Oy:lle

Hakemusta on täydennetty seuraavasti:

- 16.2.2009 kartta, koordinaattiluettelo, esteettömyystodistus Lapin maistraatti

Hakemuksen käsittely

Hakija on samanaikaisesti hakenut valtausta usealle vierekkäin/lähekkäin sijaitsevalle alueelle.

Haetut alueet muodostavat yhden kokonaisuuden, joka käsitellään yhtenä hakemuksena. Samat henkilöt voivat olla asianosaisia samoin perustein usean alueen osalta. Hakijan toimittamassa esteettömyystodistuksessa, kaivoskivennäisiä koskevassa otaksumassa tai tutkimusten arvioitua määrää ja laatua koskevassa selvityksessä ei eritellä asioita yksittäisten valtausalueiden osalta. Haettu aluekokonaisuus käsitellään ja ratkaistaan yhdellä päätöksellä.

Valtausalueet

Tämä päätös koskee seuraavia alueita:
Sodankylä (758)

KaivNro 8726/1; valtausalueen nimi: Mustaselkä 1

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
758-409-8-0	Päätalo	Moskuvaara	8,64
758-893-11-1	Sodankylän Valtionmaa II	Valtion metsämaat	41,71
		Yhteensä ha	50,35

KaivNro 8726/2; valtausalueen nimi: Mustaselkä 2

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
758-893-11-1	Sodankylän Valtionmaa II	Valtion metsämaat	34,10
		Yhteensä ha	34,10

KaivNro 8726/3; valtausalueen nimi: Mustaselkä 3

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
758-893-11-1	Sodankylän Valtionmaa II	Valtion metsämaat	99,80
		Yhteensä ha	99,80

KaivNro 8726/4; valtausalueen nimi: Mustaselkä 4

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
758-893-11-1	Sodankylän Valtionmaa II	Valtion metsämaat	99,80
		Yhteensä ha	99,80

KaivNro 8726/5; valtausalueen nimi: Mustaselkä 5

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
758-893-11-1	Sodankylän Valtionmaa II	Valtion metsämaat	99,76
		Yhteensä ha	99,76

KaivNro 8726/6; valtausalueen nimi: Mustaselkä 6

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
758-893-11-1	Sodankylän Valtionmaa II	Valtion metsämaat	99,76
		Yhteensä ha	99,76

KaivNro 8726/7; valtausalueen nimi: Mustaselkä 7

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
758-893-11-1	Sodankylän Valtionmaa II	Valtion metsämaat	99,20
		Yhteensä ha	99,20

KaivNro 8726/8; valtausalueen nimi: Mustaselkä 8

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
758-409-10-4	Mustaselkä	Moskuvaara	13,20
758-893-11-1	Sodankylän Valtionmaa II	Valtion metsämaat	86,90
		Yhteensä ha	100,10

Valtausalueiden pinta-ala on yhteensä 682,87 ha.

Valtauskohtaiset kiinteistöjen rajat ilmenevät päätöksen liitteenä olevasta kartta-aineistosta.

Alueesta tarkemmin

Haetut valtausalueet sijaitsevat kokonaisuudessaan Oraniemen paliskunnan erityisellä poronhoitoalueella, sekä Sodankylän kunnan alueella, oikeusvaikutteisella Lokka – Koitelainen – Kevitsa osayleiskaavan alueella. Alueet sijoittuvat myös natura-alueen läheisyyteen (FI1301716 Koitelainen, SPA/SCI).

Esteettömyystodistus

Hakemusasiakirjoissa on toimitettu todistus, jossa todetaan, että haetulla alueella ei ole kaivoslain (503/1965) 6§:n mukaisia valtauksen esteitä.

Otaksuma kaivoskivennäisistä

Hakija otaksuu valtausalueella olevan seuraavia kaivoskivennäisiä: koboltti, kulta, kupari, muut platinametallit, nikkeli, platina.

Otaksuman perustelut on esitetty liitteessä 1.

Tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Hakijan arvio tutkimusten määrästä ja laadusta on esitetty liitteessä 1.

Hakemuksesta tiedottaminen ja lausuntopyynnöt

Hakemuksesta on 18.3.2009 lähetetty ilmoitus maanomistajille asianosaisten kuulemista varten sekä lausuntopyynnöt alueen kunnalle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus) ja tarvittaessa muussa lainsäädännössä mainituille tahoille.

Lisäksi hakemus on ollut nähtävillä 15.4.2009 saakka alueen kunnanvirastossa sekä ministeriön tai Tukesin kirjaamossa. Lausunnot ja mielipiteet tuli toimittaa viimeistään 15.4.2009.

Lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine

Hakemuksen johdosta annetut lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine on esitetty liitteessä 2.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston ratkaisu

Hakija on kaivoslain (503/1965) 1.1 §:ssä tarkoitetulla tavalla valtauskelpoinen.

Tukes hyväksyy valtaushakemuksen seuraavin, liitteessä 3 esitetyin määräyksin sekä antaa hakijalle valtaajana tähän päätökseen sisältyvät seuraavat valtauskirjat:

1. Kaivosrekisterinumero 8726/1	Mustaselkä 1
2. Kaivosrekisterinumero 8726/2	Mustaselkä 2
3. Kaivosrekisterinumero 8726/3	Mustaselkä 3
4. Kaivosrekisterinumero 8726/4	Mustaselkä 4
5. Kaivosrekisterinumero 8726/5	Mustaselkä 5
6. Kaivosrekisterinumero 8726/6	Mustaselkä 6
7. Kaivosrekisterinumero 8726/7	Mustaselkä 7
8. Kaivosrekisterinumero 8726/8	Mustaselkä 8

Määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille

Tukesin antamat määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille on esitetty liitteessä 3.

Vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Tukesin vastaus hakemuksesta annettuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin on esitetty liitteessä 3.

Malminetsinnän aloittaminen

Tutkimus valtausalueilla on hallintolainkäyttölain (586/1996) 31 §:n nojalla sallittu vasta, kun tämä päätös on saanut lainvoiman sekä ensimmäisen vuoden valtauskorvaus on maksettu maanomistajille.

Päätösmaksu

Päätöksestä perittävä maksu on 60 € ja tähän päätökseen sisältyvästä kustakin valtauskirjasta perittävä maksu on 400 €.

Maksu peritään hakemuksen jättöhetkellä voimassa olleen työ- ja elinkeinoministeriön maksullisista suoritteista annetun asetuksen mukaisesti. Lasku toimitetaan erikseen.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan kaivoslain (621/2011) 58 §:n mukaisesti. Valtauspäätös liitteineen toimitetaan postitse hakijalle. Jäljennös päätöksestä toimitetaan niille, jotka ovat tätä erikseen pyytäneet, sekä niille kunnille, ELY-keskuksille ja muille viranomaisille, joille asiasta sen käsittelyn aikana on annettu tieto tai joilta on pyydetty lausunto. Jäljennös päätöksestä toimitetaan myös paliskunnalle.

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Päätöksen antamisesta kuulutetaan alueen kunnan ilmoitustaululla. Lisäksi tieto päätöksestä julkaistaan Lapin kansa sanomalehdessä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla Rovaniemen hallinto-oikeuteen.

Valitusaika on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätöksestä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Lisätietoja

kaivosasiat@tukes.fi tai puh. 010 60 52127.

Terho Liikamaa
kaivosyli-insinööri

Ilkka Keskitalo
ylitarkastaja

LIITTEET

Liite 1: Otaksuman perustelut sekä tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Liite 2: Lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine

Liite 3: Määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille, vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Liite 4: Valitusosoitus

Liite 5: Lista asianosaisista

Liite 6: Kartta valtausalueista

Liite 7: Päätökseen sisältyvät valtauskirjat valtausalueittain toimitetaan ainoastaan hakijalle sekä osana julkista kuulutusta

Otaksuma kaivoskivennäisistä

Otaksuma perustuu aikaisemmin alueella tehtyihin tutkimuksiin. Geologisesti Mustavaaran alue jakaa saman malminetsinnällisen potentiaalin kuin Kevitsan Kevitsansarven alue. Malminetsinnällisen potentiaalin johdosta FQM Kevitsa Mining haluaa turvata alueen mineraalioikeudet tekemällä alueelle valtauksia.

Tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

FQM Kevitsa Mining etsii alueelta nikkeli-kupari-mineralisaatiota, joissa voi olla mukana myös platina, palladium, kulta sekä koboltti. Tavoitteena on löytää esiintymä, joka on pitoisuuksiltaan rikkaampi kuin tunnetut esiintymät.

FQM Kevitsa Mining on suunnitellut aloittavansa tutkimukset vuoden sisällä siitä, kun alueen valtaukset ovat lainvoimaisia. Riippuen vuodenajasta, FQM Kevitsa Mining aloittaa tutkimukset kallioperäkartoituksella, jonka tarkoituksena on tarkemmin kartoittaa alueen kivilajit, rakennegeologia sekä mahdolliset muuttumisilmiöt. Kartoitusvaiheen on arvioitu kestävän alueella noin kaksi viikkoa. Kartoitusvaiheen jälkeen kerätyt vasaranäytteet analysoidaan ja tulosten saaminen kestää noin neljä viikkoa. Tämän jälkeen uusi ja jo olemassa oleva aineisto kerätään yhteen prospektiivisuusanalyysin tekoa varten paikkatietojärjestelmässä, jossa yhdistetään sekä empiirinen että uusittu konseptuaalinen mallinnus.

Prospektiivisuusanalyysin jälkeen valitaan profiilit maanpinnan geofysikaalisia mittauksia varten. Menetelmänä tullaan käyttämään syväluotaavia elektromagneettisia menetelmiä kuten TITAN24 tai MIDAS. Tavoitteena on paikallistaa kallioperän johdevyöhykkeet, jotka voisivat edustaa teorian mukaisia massiivisia kiisupitoisia vyöhykkeitä, jotka yleensä edustavat mineralisaation rikkaimpia osia, joissa kupari- ja nikkelpitoisuudet ovat huomattavasti korkeammat kuin nykyisin tunnetuissa esiintymissä. Maanpinnan geofysikaaliset mittaukset kestävät noin kolme viikkoa, jonka jälkeen tulokäsittely sekä tiedon mallintaminen kestää noin kolme viikkoa, eli yhteensä tämä vaihe kestää noin kuusi viikkoa.

Mikäli tässä vaiheessa kerätyn tiedon perusteella voidaan osoittaa kohteita, jotka eivät selity silloin olemassa olevan tiedon perusteella tai jotka mahdollisesti osoittavat potentiaalisen massiivisen sulfidiesiintymän olemassaolon, tullaan kyseiset kohteet tarkistamaan timanttikairauksella. Todennäköisesti kairauskohteet ovat usean sadan metrin syvyydessä maanpinnan alapuolella ja yhtiö varautuu tarkistamaan ao. kohteet seuraavan vuoden aikana. Koko tutkimusvaihekartoituksesta mahdollisten kohteiden tarkistamisen arvioidaan kestävän 2-3 vuotta johtuen tiettyjen menetelmien soveltuvuudesta tehtäväksi vain kesäaikaan sekä siitä, että alueen kairaus suositellaan tehtäväksi talvella, jotta minimoidaan vaikutukset ympäröivään luontoon.

Haettava Mustaselän valtausalueilla ei ole suojelualueita.

Hakemuksen johdosta annetut lausunnot

Sodankylän kunta

Sodankylän kunta ilmoittaa, että hakemuksen kohteina olevilla alueilla ei ole kaivoslain (503/1965) mukaisia esteitä, ja että kunta puoltaa valtaushakemuksia.

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) (entinen Lapin ympäristökeskus)

Hakemuksen kohteena olevat valtausalueet **Mustaselkä 1-8 (KaivNro 8726/1-8)** sijaitsevat Sodankylän kunnan alueella. Hakija otaksuu alueella olevan seuraavia kaivoskivennäisiä: koboltti, kulta, kupari, nikkeli, platina ja muut platinametallit.

Ympäristöhallinnon Eliölajit – tietojärjestelmän mukaan (tilanne 16.4.2009) valtausalueilla on useita tiedossa olevia uhanalaisten lajien esiintymiä.

Valtausalueet **Mustaselkä 1-3 (KaivNro 8726/1-3)** sijaitsevat luonnonsuojelulailta uhanalaiseksi (LsL 46 §), rauhoitetuksi (LSA 19§) ja erityisesti suojeltavaksi lajiksi (LsL 47 §) määritetyn lintulajin pesimäreviirillä. Tutkimustoimenpiteitä ei saa suorittaa ja alueella liikkumista tulee välttää em. alueilla 15.2. – 31.7. välisenä aikana.

Valtausalueella **Mustaselkä 3 (KaivNro 8726/3)** on yksi esiintymä ja valtausalueella **Mustaselkä 5 (KaivNro 8726/5)** useita uhanalaisen (LsL 46 §, LsA 21 §, liite 4) pursukäävän (*Amylocystis lapponica* (Romell) Singer) esiintymiä. Lisäksi valtausalueella **Mustaselkä 5 (KaivNro 8726/5)** on kaksi uhanalaisen (LsL 46 §, LsA 21 §, liite 4) pohjanrypykän (*Phlebia centrifuga* (P. Karst.) esiintymää.

Valtausalueella **Mustaselkä 5 (KaivNro 8726/5)** on useita rusokantokäävän (*Fomitopsis rosea* (Alb. & Schwein. :Fr.) P. Karst.), ruostekäävän (*Phellinus ferrugineofuscus* (P. Karst.) Bourdot) ja lapinkynsikäävän (*Trichaptum laricinum* (P. Karst.) Ryvarden) esiintymiä, myös valtausalueella **Mustaselkä 4 (KaivNro 8726/4)** on yksi ruostekäävän sekä valtausalueella **Mustaselkä 6 (KaivNro 8726/6)** yksi rusokantokäävän esiintymä. Em. lajit on määritetty silmälläpidettäväksi (NT).

Lapin ely-keskuksen näkemyksen mukaan valtauspäätöksen lupaehtoihin tulisi sisällyttää määräys, joka velvoittaa valtausoikeuden haltijaa ottamaan huomioon edellä mainitut laji-esiintymät. Mikäli valtausalueilla suoritetaan tutkimusojien kaivamista, maanpinnan poistoa tai muuta vastaavaa toimenpidettä tulee asiassa olla sitä ennen yhteydessä ympäristökeskukseen.

Lähin Natura 2000 – verkostoon kuuluva alue Koitelainen (FI1301716), sijaitsee lähimmästä valtausalueesta noin 500 metriä itään. Koitelaisen alue on hyväksytty luontodirektiivin mukaiseksi yhteisön tärkeänä pitämäksi alueeksi (SCI –alue). Alue on myös ilmoitettu komissiolle lintudirektiivin mukaisena erityisenä suojeluna (SPA –alue). Lapin ympäristökeskuksen näkemyksen mukaan valtausalueilla suoritettavat malminetsintätyöt eivät tässä tapauksessa heikennä läheisen Natura –alueen luonnonarvoja eikä luonnonsuojelulain 65 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua arviointi- ja lausuntomenettelyä siten tarvita.

Lapin ely-keskus toteaa, että kaikessa toiminnassa tulee välttää turmelemasta alueen luontoa enempää kuin tutkimuksen tekemiseksi on välttämätöntä. Tutkimuksen jälkeen maastoon jätetyt jäljet tulee entisöidä mahdollisimman hyvin.

Valtausalueilla eikä niiden välittömässä läheisyydessä sijaitse pohjavesialueita.

Ohessa annettuja tietoja uhanalaisten lajien esiintymistä saa käyttää vain KaivNro 8726/1-8 koskevassa hankkeessa ko. lajien ja niiden esiintymien turvaamiseksi. Tietoja ei saa luovuttaa missään muodossa eikä millään tavalla sivullisille, ellei siihen ole saatu Lapin ely-keskuksen suostumusta. Lisäksi Lapin ely-keskus edellyttää, että aineiston käytön yhteydessä mainitaan aina, että ne on saatu ympäristöhallinnon Eliölajit -tietojärjestelmästä 16.4.2009.

Oraniemen paliskunta

Oraniemen paliskunnalla on oikeus tulla kuulluksi poronhoitolain (848/1990) 53 §:n mukaan kaikissa niissä asioissa, jotka koskevat paliskuntaa.

Oraniemen paliskunta vaatii poronhoidon huomioon ottamista kaikessa alueellaan tapahtuvassa toiminnassa ja selkeän neuvotteluvälvoituksen asettamista FQM Kevitsa Mining Oy:lle sekä mahdolliselle kolmansille osapuolille (oikeuksien siirronsaajille tai aliurakoitsijoille).

Oraniemen paliskunta sijaitsee Sodankylän, Savukosken ja Pelkosenniemen kuntien alueella. Sen suurimmaksi sallituksi eloporoluvuksi on vahvistettu 6 000 eloporoa. Paliskunnan poronhoidon kannattavuus on poronhoitoalueen korkeimpia. Kannattavuus perustuu hyvin järjestettyyn laidunkiertoon ja organisoituun poronhoitoon. Poronhoito on merkittävä elinkeino Sodankylän kunnassa.

Lausunnolla olevat valtausalueet Mustaselkä 1-8, sijaitsevat kokonaan Oraniemen paliskunnan alueella. Paliskunnan poronhoito perustuu luonnonlaitumien käyttöön. Paliskuntaan on muotoutettu vuosikymmenien kuluessa toimiva laidunkiertojärjestelmä. Se noudattelee porojen luontaista liikkumista alueella. Paliskunnan toimilla laidunkierrosta on saatu toimiva järjestelmä, joka perustuu luonnon kestäväälle käytölle ja toisaalta suojaa laidunten ylikulumiselta. Edellä nimetyt valtausalueet sijaitsevat keskellä porojen kesä- ja talvilaidunten kulureittiä. Tämän alueen kautta vaeltaa laiduntaen noin 3 500 poroa vuosittain. On selvää, että valtausten myötä tuleva tutkimustoimintatoiminta tulee vaikuttamaan paliskunnan poronhoitotöihin.

Poroelinkeinon merkitys on todettu lainsäädännön tasolla. Poroelinkeinoa suojaavat ja sille antavat oikeuksia erinäiset poronhoitolakiin kirjatut säädökset. Oraniemen paliskunta sijaitsee erityisesti poronhoitoon tarkoitettulla alueella, jossa maata ei saa käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle ja maan luovuttaminen ja vuokraaminen tällä alueella saa tapahtua vain sillä ehdolla, että maanomistajalla tai vuokramiehellä ei ole oikeutta saada korvausta porojen aiheuttamista vahingoista (PHL 2 §). Maan käytössä on otettava poronhoito huomioon siten, ettei poronhoidolle saa aiheutua siitä huomattavaa haittaa.

Vapaa laidunnusoikeus on edellytys kannattavalle poronhoidolle. Se on tarkoitettu ja tunnustettu pysyväksi oikeudeksi. Se on turvattu lain tasoisella säädöksellä (PHL 3 §). Se tarkoittaa porolle oikeutta ottaa ravintonsa vapaasti luonnosta, poikkeukset on lueteltu laissa.

Suunnitellessaan valtion maita koskevia, poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä valtion viranomaisen on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajan kanssa. (PHL 53 §).

Maankäyttö porolaitumena ja kannattavan poroelinkeidon edellytyksenä, tulee ottaa huomioon valtausluvista päätettäessä, etenkin erityisesti poronhoitoon tarkoitettulla alueella, jolla nyt on tarkoitus toimia. Paliskunnan poronhoitotöiden häiriöttömään sujumiseen, haittojen ja vahinkojen syntymisen estämiseen tulee luoda toimiva järjestelmä (viittaus poronhoitolaki 42 §:ään, jossa porojen pelotteleminen on kielletty).

Kaivostoiminnan maankäyttö valtausvaiheessa

Maan käyttäminen mahdollisen kaivostoiminnan valmisteluun tai koetoimintaan ei saa pilata porojen laidunalueita tai estää porojen kulkua valtausalueen läpi. Valtausalueella sijaitsevat valtion maat muodostavat erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettua aluetta. Porot tulee ottaa huomioon kaikessa toiminnassa, mahdolliset kaivannot tai montut tulee suojata niin, etteivät porot pääse niihin. Aitaaminen on ainoa tehokas keino estää poroja putoamasta tutkimuskaivantoihin. Narujen ja lippusiimojen käyttöä kaivannon suojaamisessa tulee välttää. Ne ovat vaaraksi eläimille. Tarvittaessa tulee asettaa vakuus kaivantojen ja louhintapaikkojen ennalleen saattamisesta toiminnan keskeytyessä tai loppuessa.

Neuvotteluvollisuus ja sopimukset

Mikäli alueella aloitetaan koetoimintaan ja tutkimiseen liittyvät työt, paliskunnan alueella tapahtuvista maankäytöstä ja tutkimustyöstä on neuvoteltava paikallisen paliskunnan kanssa järjestämällä riittävä määrä yhteisiä tilaisuuksia ja osapuolten välisiä neuvotteluja.

Oraniemen paliskunnan ja FQM Kevitsa Mining Oy:n tulee neuvotella ja sopia yhtiön toiminnan tuomista muutoksista alueelle kuin myös toiminnan aiheuttamien vahinkojen ja menetyksien korvauksista. Näitä voivat olla esimerkiksi laidunalueiden menetys, työmenetelmien hankaloituminen ja poroille aiheutuneet vahingot ja pahimmassa tapauksessa elinkeinon menetys tai kaivosyhtiön valtausalueella tapahtuvasta toiminnasta johtuva kustannusten nousu.

Sopimusta on tarvittaessa voitava tarkistaa vuosittaisissa neuvotteluissa ja katselmuksissa. Mikäli tutkimus- tai muu toiminta siirretään kolmannelle, tulee siirtäjä ja siirronsaaja yhteisvastuullisesti velvoittaa vahinkojen ja haittojen korvaamiseen. Tarvittaessa tulee asettaa turvaava vakuus toiminnan aiheuttamien vahinkojen korvaamisen varalle ja valtausalueen saatamiseksi ennalleen.

Yhteenveto

Oraniemen paliskunnan alueella suoritettava tutkimustoiminta tulee mahdollisesti vaikeutamaan porojen liikkumista ja laiduntamista alueella. Paliskunnalla ei ole tarvittavia tietoja toiminnan laajuudesta, kestosta ja massiivisuudesta. Pyydämme lisäselvityksiä FQM Kevitsa Mining Oy:n tulevasta toiminnasta alueella.

Toimivan neuvottelujärjestelmän, haittojen ja vahinkojen korvausjärjestelmän luominen nyt kuin myös tulevaisuudessa ilmeneville vahingoille ja haitoille ovat ensimmäinen edellytys, joka tulee saattaa jo mahdollisessa valtausluvassa luvan saajaa velvoittavaksi.

Hakemuksen johdosta annetut mielipiteet

Metsähallitus pitää tärkeänä, että myös tutkimusvaiheessa alueiden maisema-, luonto- ja kulttuuriarvot pyritään säilyttämään mahdollisimman hyvin. Metsähallitus on sitoutunut

näiden arvojen säilyttämiseen lakisääteisen veloitteen lisäksi mm. omassa sertifioidussa ympäristöjärjestelmässään.

Tietoja Metsähallituksen mailla olevista arvokkaista, huomioon otettavista kohteista löytyy esim. Suomen ympäristökeskuksen uhanalaisrekisteristä ja Museoviraston muinaismuistorekisteristä. Koska näistä virallisista rekistereistä ei löydy kaikkia Metsähallituksen mailla sijaitsevia luonto- ja kulttuurikohdetietoja, Metsähallitus edellyttää, että kaivosyhtiön tulee olla yhteydessä myös suoraan Metsähallitukseen. Samassa yhteydessä voidaan yhteisesti käydä läpi kaivosyhtiön laatima tutkimussuunnitelma ja näin yksityiskohtaisesti varmistaa, että metsälain 10 §:n, luonnonsuojelulain ja muinaismuistolain määrittelemät arvokkaat luonto- ja kulttuurikohteet säilyvät mahdollisimman hyvin. Vähimmäisedellytys on, että toimijalla on tieto olemassa olevista kohteista ja lisäksi kyky tunnistaa mahdolliset uudet kohteet maastossa.

Aluekohtaiset asiat

Valtaushakemusalueen Mustaselkä 4-8 välittömässä läheisyydessä on suuren petolinnan pesä. Tästä syystä toimintaa ei tule harjoittaa mainitulla alueella vuosittain 15.02.-31.07. välisenä aikana. Mikäli työ- ja elinkeinoministeriö hyväksyy valtaushakemuksen, tulee varsinainen tutkimuslupa ja mahdollinen maastoliikennelupa hakea Metsähallituksesta.

Vahinkojen ehkäiseminen ja korvaukset talousmetsäalueilla

Mikäli tutkimustöiden yhteydessä on tarvetta poistaa puita tai käyttää Metsähallituksen tieverkostoa, tulee toimijanolla ennakkoon yhteydessä Metsähallituksen Sodankylän metsätiimin tiimiesimieheen ja sopia toimenpiteistä, joilla tiesto-, puusto- ja taimikkovahingot pyritään ehkäisemään tai mikäli vahinkoja on odotettavissa, sopia etukäteen korvauseriaatteista.

Turvallisuuden parantaminen

Mikäli tutkimusalueella suoritetaan sellaisia syväkairauksia, joista kairauksien jälkeen jää maastoon pysyvästi maanpäällisiä metallisia tai muovisia maaputkia, Metsähallitus edellyttää, että putket katkaistaan mahdollisimman läheltä maanpintaa ja putkien päät tulpataan. Vaihtoehtoisesti kairaputket tulee reikien kairaamisen jälkeen poistaa, kuten hakija tutkimussuunnitelmassaan esittää.

Vähän lumen aikana putket ovat vaarallisia mm. moottorikelkkailijoille. Maanpäällisistä putkista voi aiheutua vahinkoja myös metsäkoneille ja muille maastoajoneuvoille. Esimerkiksi metsäkoneiden renkaat rikkoontuvat osuessaan maaputkien päihin. Edellä mainitulla toimenpiteellä parannetaan maaston muiden käyttäjien turvallisuutta ja estetään materiaalivahinkoja. Metsähallitus katsoo, että valtaaja on kaikilta osin vastuussa näistä vahingoista Metsähallitukselle ja kolmannelle osapuolelle.

Hakijan vastine

Lapin ely-keskus toteaa lausunnossaan, että ympäristöhallinnon Eliölajit-tietojärjestelmän mukaan valtausalueilla on useita tiedossa olevia uhanalaisten lajien esiintymiä. Lapin ely-keskus velvoittaisi valtausoikeuden haltijaa ottamaan huomioon lausunnossa mainitut lajiesiintymät. Mikäli suoritetaan tutkimusojien kaivamista, maanpinnan poistoa tai vastaavaa, niin tulisi asiassa olla ensin yhteydessä ely-keskukseen. Ely-keskus toteaa vielä,

että kaikessa toiminnassa tulee välttää turmelemasta alueen luontoa enempää kuin välttämätöntä ja että maastoon jätetyt jäljet tulisi entisöidä mahdollisimman hyvin.

FQM Kevitsa mining Oy:n ehdotus on, että ennen tutkimustyön aloittamista käydään läpi Lapin ely-keskuksen kanssa tutkimussuunnitelma ja tehdään yhdessä mahdollinen maastokäynti, jossa havainnoidaan uhanalaisten kasvien ja muiden vastaavien esiintymät. Tutkimussuunnitelma pyritään laatimaan mahdollisuuksien mukaan niin, etteivät esiintymät merkittävästi vaarannu. Tutkimuksen jälkeen maastoon jätetyt jäljet entisöidään mahdollisuuksien mukaan.

Alueella Mustaselkä 1-3 olevan uhanalaisen lintulajin pesimäreviirin alueella ei tehdä aikana 15.2.-31.7. raskaampaa tutkimustyötä, sen sijaan pääasiassa jalkaisin tapahtuvaa normaalia tutkimustyötä alueella tehdään kaikkina vuodenaikoina.

Oraniemen paliskunnan lausunto 15.4.2009:

Paliskunnan lausuntoon FQM Kevitsa Mining Oy toteaa, että poronhoidolle ei tutkimustoiminnasta valtausalueella aiheudu huomattavaa haittaa. Porojen laidunalueita ei pilata eikä porojen kulkua estetä tutkimustoiminnalla valtausalueen läpi. Tutkimustoiminnassa ei tulla tekemään kaivantoja tai monttuja. Kysymyksessä ei ole massiivinen kaivostoiminta vaan valtauksien tutkiminen, joka ei aiheuta vahinkoa ja menetyksiä, joita tulisi paliskunnalle korvata.

Metsähallitus

Jos myöhemmässä vaiheessa tulee tarvetta koetoimintaan, tullaan asianmukaisten lupakäsittelyjen yhteydessä kaivantojen suojaaminen aitauksilla käsittelemään.

Huomioiden Metsähallituksen lausunnon FQM Kevitsa Mining Oy sitoutuu olemaan yhteydessä Metsähallitukseen ja sopimaan yhteisistä menettelytavoista. Varsinainen tutkimuslupa Metsähallituksen mailla ja tarvittavat maastoliikenneluvat sekä tieverkoston käyttöluvut haetaan Metsähallitukselta.

Mustaselän valtausalueella ei tehdä raskaampaa tutkimustyötä eli kairausta 15.2.-31.7. välisenä aikana petolinnun pesimäreviiristä johtuen. Sen sijaan kyseisenä aikana harjoitetaan kuitenkin normaalia tutkimustyötä pääasiassa jalkaisin liikkuen. Tällaisia tutkimustöitä ovat mm. vasaralla tai kevyellä kenttägeologikairalla tehtävät näytteenotot kalliosta sekä maanpinnasta suoritettavat sähkömagneettiset mittaukset, jotka tehdään vetämällä alueelle jalkaisin liikkuen kaapeli, jolla mitataan kallioperän sähkömagnettista vastetta.

Jos alueella suoritetaan kairausta, kairauksen maaputket poistetaan tai lyhennetään siten, ettei niistä aiheudu vaaraa tai haittaa muille metsässä liikkujille.

Päätöksen perustelut

Yleisperustelut

Kaivoslain (503/1965) 4 §:n 1 momentin mukaan sen, joka haluaa käyttää kaivoslain mukais- ta oikeutta esiintymään, on haettava joko valtauskirjaa alueeseen tai samanaikaisesti myös kaivospiirin määrittämistä esiintymän hyväksi käyttämistä varten. Pykälän 2 momentin mu- kaan valtauskirjan saatuaan hakijalla (valtaajalla) on oikeus (valtausoikeus) valtauskirjalla osoitetulla alueella (valtausalueella) kaivoskivennäisiin kohdistuvaan tutkimustyöhön sen mukaan kuin 3 luvussa säädetään ja niiden hyväksi käyttämiseen 4 §:n 3 ja 4 momentin mu- kaan.

Kaivoslain (503/1965) 6 §:n 2 kohdan mukaan valtausta ei saa suorittaa aikaisemmalla val- tausalueella tai kaivospiirissä ilman kaivosviranomaisen lupaa, jollei viittä vuotta ole kulunut valtauksen tai kaivosoikeuden raukeamisesta. Kaivosviranomainen voi kuitenkin harkintansa mukaan poiketa mainitusta viiden vuoden aikarajasta ja myöntää hakijalle valtausoikeuden.

Kaivoslain (503/1965) 8 §:n 1 momentin mukaan valtaushakemuksessa on ilmoitettava muun muassa valtausalueen suuruus, sen maantieteellinen sijainti ja rajat sekä sillä olevat kiinteis- töjen rajat hakemukseen liitettyyn karttaan niin tarkoin merkittynä, ettei epätietoisuutta niistä voi syntyä, hyväksyttävine selvityksineen siitä, ettei ole 6 §:ssä mainittuja valtauksen esteitä.

Kaivoslain (503/1965) 9 §:n mukaan voidaan hakijalle varata tilaisuus hakemuksen täyden- tämiseen ja tarpeellisen lisäselvityksen esittämiseen määrättyssä ajassa uhalla, että hakemus muuten voidaan puutteellisena ja selvittämättömänä hylätä. Hakija voi myös omasta aloit- teestaan täydentää hakemustaan tai muuta asian käsittelyä varten toimittamaansa asiakirjaa sekä toimittaa käsittelyn kuluessa viranomaiselle asian ratkaisemisen kannalta tarpeellisia asiakirjoja. Hallintolain 22 § täydentää kaivoslain 9 §:ää.

Kaivoslain (503/1965) 10 §:n mukaan kaivosviranomaisen on annettava hakijalle valtauskirja hakemuksessa tarkoitettuun alueeseen tai siihen alueen osaan, johon ei ole valtauksen estet- tä, mikäli valtaushakemus täyttää kaivoslaissa säädetyt edellytykset.

Kaivoskivennäisten esiintymistä koskeva otaksunta sekä tutkimustoimenpiteiden arviointi on tehtävä jokaisen haetun valtausalueen osalta erikseen. Useita alueita koskeva hakemus voi- daan käsitellä yhdellä kertaa.

Kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaan valtaajalla on oikeus kaivoslain 3 luvussa säädetyillä ehdoilla toimittaa valtausalueella tutkimustyötä esiintymän laadun ja laajuuden selvittämi- seksi sekä tarpeen mukaan käyttää alueen ulkopuolellakin maata teitä sekä voima-, vesi- ja muita johtoja varten. Tutkimustyö ja alueiden käyttö on rajoitettava niihin toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen tutkimustyön tarkoituksen saavuttamiseksi. Toimenpiteet on suoritettava siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän vahinkoa tai haittaa.

Luonnonsuojelulain määräykset

Kaivoslain (503/1965) 71 §:n 2 momentin mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa ja muuta viran- omaispäätöstä tehtäessä on lisäksi noudatettava, mitä luonnonsuojelulain 4, 9, 39, 42, 47– 49, 55 ja 56 §:ssä sekä 4, 5 ja 10 luvussa sekä mainittujen säännösten nojalla säädetään.

Tämän päätöksen lupamääräyksissä on rajoitettu niitä toimenpiteitä, joihin valtaaja on kaivoslain perusteella oikeutettu. Lupamääräyksissä on otettu huomioon valtausalueella sijaitsevat luonnonarvot, Lapin ELY-keskukselta ja Metsähallitukselta saatujen lausuntojen pohjalta.

Ympäristönsuojeluun liittyvät näkökohdat

Valtausoikeudesta päätettäessä huomioidaan pääasiassa kaivoslaki ja sen nojalla suoraan sovellettavaksi tuleva lainsäädäntö, erityisesti luonnonsuojelulain säännökset.

Ympäristönsuojelulaki ja vesilaki – lukuun ottamatta vesiluontotyyppien suojelua koskevia säännöksiä – eivät tule välittömästi sovellettavaksi valtausoikeuden myöntämisen edellytyksiä harkittaessa. Valtausta koskevassa kaivoslain mukaisessa päätöksessä ei voida myöntää poikkeuksia tai ratkaista muuta lainsäädäntöä laajemmin ympäristönsuojelua tai vesien suojeluun liittyviä seikkoja.

Maaperän pilaamiskielto, pohjaveden pilaamiskielto tai vesilain 1 luvun 18 §:n pohjaveden muuttamiskielto ovat voimassa ja niitä on mainituissa laeissa määritetyin tavoin noudatettava kaivosviranomaisen päätöksessä tarkoitettua tutkimustyötä tehtäessä.

Kaivoslain mukaisen malminetsinnän on katsottava olevan vaikutuksiltaan sellaista, ettei siitä voida katsoa aiheutuvan vaaraa tutkimusalueen maaperälle tai pohjavedelle. Tukes on kuitenkin antanut päätöksessä eräitä lupamääräyksiä, jotka rajaavat toiminnan vaikutuksia tai kieltävät sellaisen toiminnan, jonka voitaisiin arvioida aiheuttavan lainsäädännössä kielletyiksi katsottavia vaikutuksia.

Kaivoskivennäisiä koskeva otaksuma

Kaivoslain (503/1965) 8 §:n 1 momentin 4 kohdan (1625/1992) mukaan valtaushakemuksessa on ilmoitettava, mitä kaivoskivennäisiä hakija otaksuu alueella olevan ja mihin otaksunta perustuu sekä perustelut tarpeellisten tutkimusten arvioidusta määrästä ja laadusta.

Kaivoskivennäisten esiintymistä koskeva otaksunta sekä tutkimustoimenpiteiden arviointi on tehtävä jokaisen haetun valtausalueen osalta erikseen. Useita alueita koskeva hakemus voidaan käsitellä yhdellä kertaa.

Kaivoslain edellyttämä vaatimus kaivoskivennäisten otaksumasta ei kuitenkaan tarkoita sitä, että esiintymän tulisi olla paikallistettu ja osoitettavissa. Tässä päätöksessä käsiteltävä hakemus tarkoittaa lupahakemusta malminetsintää koskevaan tutkimustyöhön, jonka kuluessa alueen malmivarat ja niiden hyödynnettävyys selvitetään.

Hakijan esittämää otaksumaa kaivoskivennäisistä sekä selvitystä siitä, mihin otaksunta perustuu, voidaan pitää riittävänä. Ottaen huomioon hakijan esittämän otaksunnan tueksi alueen yleinen geologinen tieto, ja alueen aikaisemmat tutkimukset, otaksuntaa voidaan pitää riittävänä.

Kaavoitustilanne

Kaivoslain (503/1965) 6 §:n 1 momentin 8 kohdan (1102/2000) mukaan valtausta ei saa suorittaa (valtauksen esteet) ilman erityistä syytä asemakaavan tai oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella, jos kunta vastustaa sitä alueiden käyttöön liittyvästä pätevästä syytä.

Muun ohella mainitun lainkohdan lisäämistä kaivoslakiin koskevan hallituksen esityksen laiksi kaivoslain muuttamisesta (HE 148/2000 vp) yleisperustelujen mukaan lainmuutoksella parannettaisiin kunnan mahdollisuuksia vaikuttaa maankäytön suunnitteluun.

Haetut valtausalueet ovat Lokka – Koitelainen – Kevitsa yleiskaavan alueella. Yleiskaavassa alue on merkitty EO-merkinnällä, maankamaran ainesten ottoalueeksi (kaivostoimintaan ja maa-ainesten ottoon tarkoitettu alue).

Sodankylän kunta ei vastustanut valtausoikeuden suorittamista, joten valtaukselle ei ole kaivoslain 6 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaista estettä.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston antamat määräykset ja perustelut

1. Valtausoikeus on voimassa kolme (3) vuotta tämän päätöksen antopäivästä.

Perustelut: Kaivoslain (503/1965) 10 §:n mukaan ottaen huomioon tarpeellisten tutkimusten arvioitu määrä ja laatu valtaus on voimassa vähintään vuoden ja enintään viisi vuotta valtauskirjan antopäivästä. Hakija on esittänyt tutkimussuunnitelman, jota on pidettävä kaivoslain (503/1965) 8 §:n mukaisena ja riittävänä.

Kun otetaan huomioon hakijan esittämässä tutkimussuunnitelmassa esitettyjen tutkimustoimenpiteiden laatu ja tutkittavan kohteen koko, sekä se seikka, että Kevitsan alueilla on aiemmin tehty laajasti tutkimuksia, on 3 vuoden voimassaoloaika pidettävä riittävänä malmipotentialisuuden selvittämiseen.

Hakijalla on määräajan jälkeen mahdollisuus hakea valtausoikeuden voimassaoloajalle jatkoaikaa siten kuin kaivoslaissa (621/2011) malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisesta säädetään.

Alueen maankäytöllisen tilanteen tarkastelu

Hakemuksen kohteena olevat valtausalueet ovat alueen kaivostoiminnan kannalta keskeisellä paikalla. Kaivosviranomaisen katsoo, että kohteen malmipotentialin selvittämisen velvollisuus on hakijalla edellä mainitun valtausajan puitteissa.

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 24§:n mukaan Valtion viranomaisten tulee toiminnassaan ottaa huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, edistää niiden toteuttamista ja arvioida toimenpiteidensä vaikutuksia aluerakenteen ja alueiden käytön kannalta.

Kaivoslain (503/1965) muutossäädöksen 15.12.2000/1102 Hallituksen esityksen laiksi kaivoslain muuttamisesta (HE 148/2000 vp) yleisperustelujen mukaan, lainmuutoksella parannettaisiin kunnan mahdollisuuksia vaikuttaa maankäytön suunnitteluun. Perusteluissa todetaan myös seuraavasti: "Uuden maankäyttö- ja rakennuslain mukaisessa kaavajärjestelmässä ja kaavojen sisältöä koskevissa säännöksissä on eri tavoin otettu huomioon myös kaivostoiminnan tarpeet osana elinkeinoelämää. Lain 5 §:ssä määritellään kaikelle alu-

eiden käytön suunnittelulle yhteiset tavoitteet. Säännöksen mukaan alueiden käytön suunnittelun tavoitteena on muun muassa edistää elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä.

Kaivosviranomaisen toteaa, että valtaushakemusten kohteena olevat alueet täyttävät valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteiden kriteerit, koska alue on huomioitu Pohjois-Lapin maakuntakaavassa, ja Lokka – Koitelainen – Kevitsa yleiskaavassa alue on merkitty EO-merkinnällä maankamaran ainesten otto-alueeksi (kaivostoimintaan ja maa-ainesten ottoon tarkoitettu alue). Näin ollen kaivosviranomaisen näkee perusteltuna sen, että kohteen malmipotentialisuus selvitetään ensitilassa.

2. Valtaaja ei saa ilman maanomistajan lupaa käyttää hyväkseen valtausalueella louhittuja kaivoskivennäisiä muuten kuin on välttämätöntä niiden käyttökelpoisuuden ja markkinomismahdollisuuksien tutkimista varten.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu kaivoslain (503/1965) 12 §:n rajoite käyttää hyväksi valtausalueella louhittuja kaivoskivennäisiä.

3. Valtaajan on suoritettava valtausalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille vuotuinen valtauskorvaus, jonka suuruus on 20 euroa hehtaarilta. Valtaajan on vuoden kuluessa valtauskirjan antopäivästä lukien toimitettava kaivosviranomaiselle todistus maanomistajille suoritettua ensimmäisestä valtauskorvauksesta. Seuraavilta vuosilta valtaajan on suoritettava valtauskorvaus viimeistään kunkin vuoden maaliskuun 15. päivänä. Ellei valtauskorvausta makseta, valtaus voidaan julistaa menetetyksi. Valtausalueilla ei saa suorittaa tutkimustöitä, ennen kuin kyseessä olevan vuoden valtauskorvaus on suoritettu.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu maanomistajien kaivoslain (503/1965) 15 §:ään perustuva oikeus valtauskorvaukseen. Valtauskorvauksen suuruus määräytyy kaivoslain (621/2011) 179 §:n mukaisesti.

4. Valtaajan on ilmoitettava kirjallisesti valtausalueeseen kuuluvien ja siihen rajoittuvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille etukäteen kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa, sekä väliaikaisista rakennelmista. Ilmoitus on tehtävä niin hyvissä ajoin, että omistajalla tai haltijalla on mahdollisuus vaatia vakuuden asettamista vahingosta tai haitasta, jonka valtaaja on velvollinen korvaamaan.

Perustelut: Valtausalueen tai siihen rajoittuvan alueen omistajan tai haltijan kannalta kaivoslain (503/1965) 15 §:ään perustuva oikeus vaatia vakuuden asettamista ennen tutkimustöiden aloittamista on keskeinen oikeussuojan kannalta. Jotta tätä oikeutta olisi mahdollista käyttää tehokkaasti, on valtaajan annettava tieto näille tahoille riittävän ajoissa. Korvausvelvollisuus on pysyvästä ja ohimenevästä vahingosta tai haitasta, joka tutkimustöistä tai alueiden käytöstä aiheutuu. Lisäksi on otettu huomioon kaivoslain (621/2011) 12 §.

5. Valtaajan on ilmoitettava alueen paliskunnalle tutkimustöistä ja niiden aikataulusta sekä muusta alueiden käytöstä ennen tutkimustöiden aloittamista.

Perustelut: Poronhoitolain (848/1990) 2 §:n 2 momentin nojalla laissa tarkoitettulla poronhoitoalueella ei saa valtion maata käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle. Tämän päätöksen mahdollista-

massa tutkimustyössä ei voida katsoa käytettävän maata sillä tavoin, että siitä aiheutuu poronhoitolain 2 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla huomattavaa haittaa poronhoidolle. Jotta kuitenkin paliskunta voisi tuoda valtaajan tietoon tarpeelliset poronhoitoon liittyvät seikat sekä toisaalta tarkkailla tutkimustoimenpiteistä poronhoidolle mahdollisesti aiheutuvia vahinkoja, liitetään päätökseen valtaajalle määräys antaa paliskunnalle tieto tutkimusten aikataulusta ja alueiden käytöstä.

6. Valtaajan on toimitettava vuosittain kaivosviranomaiselle selvitys suoritetuista tutkimuksista ja niiden tuloksista. Ensimmäinen selvitys on toimitettava viimeistään vuoden kulluttua päätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta.

Perustelut: Selvityksen toimittamisvelvollisuus perustuu kaivoslain (621/2011) 14 §:ään.

7. Kun valtausoikeus on rauennut tai peruutettu, valtaajan on välittömästi saatettava valtausalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava väliaikaiset rakennelmat ja laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan. Valtaajan on tehtävä kirjallinen ilmoitus kaivosviranomaiselle, valtausalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille, kun edellä mainitut toimenpiteet on saatettu loppuun. Lisäksi ilmoitus on tehtävä asianomaisille paliskunnille.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu valtaajan velvollisuus suorittaa jälkitoimenpiteet kaivoslain (621/2011) 15 §:n mukaisesti.

8. Kun valtausoikeus on rauennut tai peruutettu, valtaajan on kuuden kuukauden kuluessa luovutettava kaivosviranomaiselle tutkimustyöselostus, tutkimukseen liittyvä tietoaineisto ja edustava osa kairasydämistä.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu valtaajan velvollisuus suorittaa jälkitoimenpiteet kaivoslain (621/2011) 15 §:n mukaisesti.

9. Valtaaja ei saa päästää maahan polttoainetta tai muita ympäristölle vaarallisia aineita, joista voi aiheutua maaperän pilaantumista. Valtaajan on myös huolehdittava siitä, että toiminnasta syntyneet jätteet toimitetaan asianmukaiseen käsittelyyn ja ettei toiminnasta aiheudu roskaantumista.

Perustelut: Ympäristönsuojelulain 7 §:ssä säädetty maaperän pilaamiskielto koskee myös malminetsintää. Ottaen huomioon päätöksen mukaan sallitut tutkimustoimenpiteet maaperän pilaantumisvaaraa arvioidaan lähinnä voivan aiheutua, jos valtaaja jättäisi tai päästäisi maaperään polttoainetta tai muuta ympäristölle vaarallista ainetta. Jätelain 12 §:n nojalla valtaajan tulee huolehtia jätteen hyödyntämisestä tai käsittelyn järjestämisestä sekä noudattaa, mitä jätelain 15 §:ssä säädetään jätteen luovuttamisesta ja vastaanottamisesta. Jätelain 19 §:n roskaamiskielto koskee myös malminetsintää. Sen nojalla on kielletty jättämästä ympäristöön roskaa, likaa tai käytöstä poistettua laitetta tai muuta esinettä siten, että voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle, epäsiisyyttä, maiseman rumentumista, viihtyisyyden vähentymistä taikka niihin rinnastettavaa muuta vaaraa tai haittaa.

10. Valtausoikeuden nojalla mahdollisesti tehtävien kairausten osalta valtaajan tulee huolehtia, että putket katkaistaan mahdollisimman läheltä maanpintaa ja putkien päät tulpaan.

Perustelut: Määräyksellä kairausputkien katkaisemisesta mahdollisimman lähellä maanpintaa parannetaan alueen muiden käyttäjien turvallisuutta siten kuin kaivoslain (503/1965) 12 §:n 2 momentti edellyttää. Toimenpide on perusteltu myös kaivoslain (503/1965) 20 §:n tarkoituksessa.

11. Jos valtaaja aikoo valtauksen voimassaoloaikana suorittaa koelouhintaa, kuivattamista tai koerikastusta taikka muita ympäristö- tai muilta vaikutuksiltaan vastaavia toimenpiteitä, on valtaajan ilmoitettava tästä etukäteen kaivosviranomaiselle. Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin ennen toimenpiteen aloittamista. Kaivosviranomainen voi valvontaa varten ilmoituksen saatuaan tarvittaessa antaa määräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta.

Perustelut: Koska valtaaja ei ole esittänyt kaivoslain (503/1965) 8 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaista tutkimussuunnitelmaa niin yksityiskohtaisesti, että valtausoikeudesta päätettäessä olisi mahdollista arvioida kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaisen valtausoikeuden nojalla tehtävien tutkimustoimenpiteiden tarpeellisuutta tutkimustyön tavoitteiden kannalta, liitetään päätökseen määräys toimittaa kaivosviranomaiselle ilmoitus, ennen kuin valtaaja ryhtyy 12 §:ssä sallittuihin, mutta vaikutuksiltaan tavanomaisia tutkimustoimenpiteitä merkittävämpien toimenpiteiden osalta. Tällä varmistetaan, onko hankkeesta tarpeen suorittaa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 4 §:n nojalla ympäristövaikutusten arviointimenettely tai edellyttääkö hanke ympäristönsuojelulain 61 §:ssä tarkoitettua koetoimintailmoitusta ympäristönsuojeluviranomaiselle. Samalla kaivosviranomaisen on mahdollista kaivoslain valvonnan toteuttamiseksi arvioida toimenpiteiden vaikutusta ja tarvittaessa antaa tarkempia määräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta.

12. Mustaselkä 1-4 ja Mustaselkä 6-8 -alueiden rauhoitetuksi rajatuilta osilta, tutkimustoimenpiteitä suoritettaessa ei saa käyttää moottoroituja tai konevoimin toimivia laitteita eikä moottoriajoneuvoja 15.3–31.7. välisenä aikana ilman Metsähallituksen lupaa. Lupa-hakemus on jätettävä hyvissä ajoin ennen toimenpiteiden aloittamista.

Perustelut: Valtausalueilla Mustaselkä 1-4 ja Mustaselkä 6-8, sijaitsee Metsähallituksen lausunnon mukaan luonnonsuojelulain 38 §:n mukaan rauhoitetun eläinlajin esiintymä. Rauhoitetun eläinlajin rauhoitussäännökset on mainittu saman lain 39 §:ssä, jonka mukaan mm. rauhoitetun eläinlajin tahallinen häiritseminen, erityisesti lisääntymisaikana, on kielletty. Tämän vuoksi koneellinen malminetsintä sekä maastoliikenne on tarpeen rajata lisääntymisajan ulkopuolelle. Jalkaisin suoritettavaa ja mahdollisten kannettavien mittalaitteiden avulla suoritettavia tutkimustöitä ei Tukesin arvion mukaan ole pidettävä sellaisina toimenpiteinä, joista voisi aiheutua luonnonsuojelulain 39 §:n vastaisia seuraamuksia. Asiasta on neuvoteltava Metsähallituksen kanssa.

13. Valtaajan tulee sovittaa tutkimustoimenpiteensä siten, ettei toimenpiteillä merkittävästi heikennetä lähellä olevan Natura-alueen perusteena olevia luontotyyppisiä tai lajien elinympäristöjä. Tutkimustoimenpiteet on rajattava siten kuin edellä kohdassa *Tutkimusten arvioitu määrä ja laatu* on todettu, sekä kuten hakija vastineessaan lausuntoihin ehdottaa, että ennen tutkimustyön aloittamista neuvotellaan yhdessä Lapin ympäristökeskuksen kanssa ja käydään läpi tutkimussuunnitelma.

Perustelut: Hakemuksen sekä saatujen lausuntojen, muistutusten ja mielipiteiden perusteella voidaan arvioida, etteivät tutkimukset edellytä luonnonsuojelulain 65 §:ssä tarkoitetun arviointi- ja lausuntomenettelyn suorittamista. Ottaen huomioon ennalta varautumisen periaatteen ja valtaajan esittämän kaivoslain (503/1965) 8 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaisen tutkimussuunnitelman, valtausoikeuden nojalla sallitut tutkimustoimenpiteet on kuitenkin rajoitettava ja niiden suorittamistapaa on ohjattava Natura 2000 – verkostoon kuuluvilla tai niiden välittömässä läheisyydessä sijaitsevilla alueilla. Tämän rajoituksen jälkeen Tukesin on päätöstä tehdessään ollut mahdollista arvioida, ettei luonnonsuojelulain 65 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua arviointi- ja lausuntomenettelyä ole tarpeen toteuttaa.

Päätökseen liitetään määräys toimittaa Tukesille tarkempi tutkimussuunnitelma ja kuvaus tutkimusmenetelmistä ennen kuin valtaaja aloittaa tutkimustoimet alueella. Tutkimussuunnitelman esittämisvelvollisuudella varmistetaan, että toimenpiteisiin voidaan tarvittaessa valvonnallisesti puuttua. Samalla Tukesin on mahdollista kaivoslain valvonnan toteuttamiseksi arvioida toimenpiteiden vaikutusta ja tarvittaessa antaa tarkempia määräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta.

Tutkimussuunnitelma ja kuvaus tutkimusmenetelmistä ovat samalla esitettävä ELY-keskukselle, mikä varmistaa osaltaan luonnonsuojelulain 65 §:n 3 momentin mukaisen tiedonsaannin. Lisäksi Metsähallitus voi tutkimussuunnitelman saatuaan tarkistaa, että esim. ajoreitit on valittu niin, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa luonnolle, mahdollisille, metsä-, luonnonsuojelu- ja muinaismuistolain määrittelemille arvokkaille luonto- ja kulttuurikohteille. Koska hakija vastineessaan ely-keskuksen ja Metsähallituksen lausuntoon, sitoutuu olemaan yhteydessä Metsähallitukseen ja sopimaan yhteisistä menettelytavoista, katsotaan se riittäväksi tiedonsaanniksi.

Muiden kuin vähäisten ja tutkimussuunnitelmassa mainitsemattomien tutkimustoimenpiteiden osalta valtaajalle on annettu määräys hakea tämän päätöksen täydentämistä. Tällaisia toimenpiteitä voivat kaivoslain (503/1965) 12 §:n nojalla olla muun muassa tutkimuskaivannot, koelouhinta taikka rikastaminen. Täydentämishakemus käsitellään kuten valtaushakemus. Tällöin tutkimusten vaikutukset tulevat selvitettyä luonnonsuojelulain 65 §:n tarkoittamalla tavalla. Tämän jälkeen voidaan uudestaan arvioida, onko hankkeesta tarpeen suorittaa luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen arviointimenettely.

14. Mustaselkä 3-6 -alueen osalta valtaajan on ennen tutkimustoimenpiteiden aloittamista oltava yhteydessä ELY-keskukseen ja neuvoteltava tutkimustoimenpiteistä sen varmistamiseksi, ettei tutkimuksista aiheudu sellaisia vaikutuksia, jotka olisivat kiellettyjä luonnonsuojelulain 46 ja 47 § nojalla.

Perustelut: ELY-keskuksen lausunnon mukaan alueella esiintyy uhanalaisia, silmälläpidettäviä pursukäävän, ruostekäävän, lapinkynsikäävän, rusokantokäävän ja pohjanrypykän esiintymiä. Vaikka ELY-keskus ei ole päätöksellään määrittellyt silmälläpidettävien lajien esiintymispaikkojen rajoja, lausunnossa mainittujen seikkojen vuoksi valtaajalle on tarpeen antaa määräys olla yhteydessä ELY-keskukseen, jotta ELY-keskus voi tarvittaessa puuttua tutkimustoimenpiteiden laatuun luonnonsuojelulain nojalla tai esittää Tukesille lupamääräysten tarkistamista.

15. Sen lisäksi, mitä kaivoslaissa (503/1965) ja kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännöksissä säädetään, valtaajan on noudatettava malminetsinnässä ja alueiden käytössä, mitä muualla laissa säädetään.

Perustelut: Maininnalla muualla laissa olevien velvoitteiden ja määräysten noudattamisvelvollisuudesta kiinnitetään valtaajan huomiota siihen, että kaivoslain (503/1965) ja kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännösten mukaista etsintätoimintaa harjoitettaessa tulee myös muualla laissa olevat velvoitteet, rajoukset ja määräykset huomioida.

Vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Lausunnoissa ja mielipiteissä esitetyt seikat on otettu päätöksessä huomioon lupamääräyksillä. Lupamääräyksellä 4 asetetaan valtaajanvelvoitteeksi ilmoittaa alueen omistajalle tai haltijalle tutkimustöistä ja muusta alueiden käytöstä hyvissä ajoin ennen tutkimustöiden aloittamista.

Omistajalla tai haltijalla on tällöin mahdollisuus vaatia vakuuden asettamista ennen tutkimustöitä.

Lausunnoissa ja mielipiteissä esitetyt seikat on otettu päätöksessä huomioon lupamääräyksillä. Lisäksi todetaan, että

- Lupamääräyksellä 5 asetetaan valtaajan velvoitteeksi ilmoittaa alueen paliskunnalle tutkimustöistä ja niiden aikataulusta sekä muusta alueiden käytöstä ennen tutkimustöiden aloittamista.

- Metsähallituksen lausunnossa mainitun suuren petolinnun ydinreviiri on otettu huomioon lupamääräyksellä 12, alueen muilta osin maastoliikenne- ja tutkimuslupa sisältyvät päätökseen. Viittaus mahdollisiin muinaismuistolain ja metsälain 10§:n mukaisten esiintymien osalta ei anneta erillistä lupamääräystä, vaan lupamääräyksen 15 viittaus muun lainsäädännön noudattamisvelvollisuuteen katsotaan riittäväksi. Tutkimustöistä ilmoittaessaan (lupamääräys 4) valtaajan on myös mahdollista varmistaa Metsähallitukselta asia.

- Ely-keskuksen lausunnossa esiintulleet uhanalaiset kasvit on huomioitu lupamääräyksillä 13-14.

Koska kyseessä on tutkimusvaihe, ei mahdollisen kaivostoiminnan vaikutuksia käsitellä tässä päätöksessä. Valtausalue on rajattu kaivoslain (503/1965) 6 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaisesti.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki 17.9.1965/503
Kaivoslaki 10.6.2011/621
Kaivosasetus 17.12.1965/663
Luonnonsuojelulaki 20.12.1996/1096
Hallintolaki 6.6.2003/434
Poronhoitolaki 14.9.1990/848
Muinaismuistolaki 17.6.1963/295
Maankäyttö- ja rakennuslaki 5.2.1999/132

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräraikaan lukematta. Valitusaika päättyy **30.3.2012**.

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriin ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää koltta-alueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00 – 16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 90 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeus-hallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Rovaniemen hallinto-oikeus

käyntiosoite: Valtakatu 17, 96200 Rovaniemi

postiosoite: PL 8112, 96101 Rovaniemi

puhelin: 010 36 42900

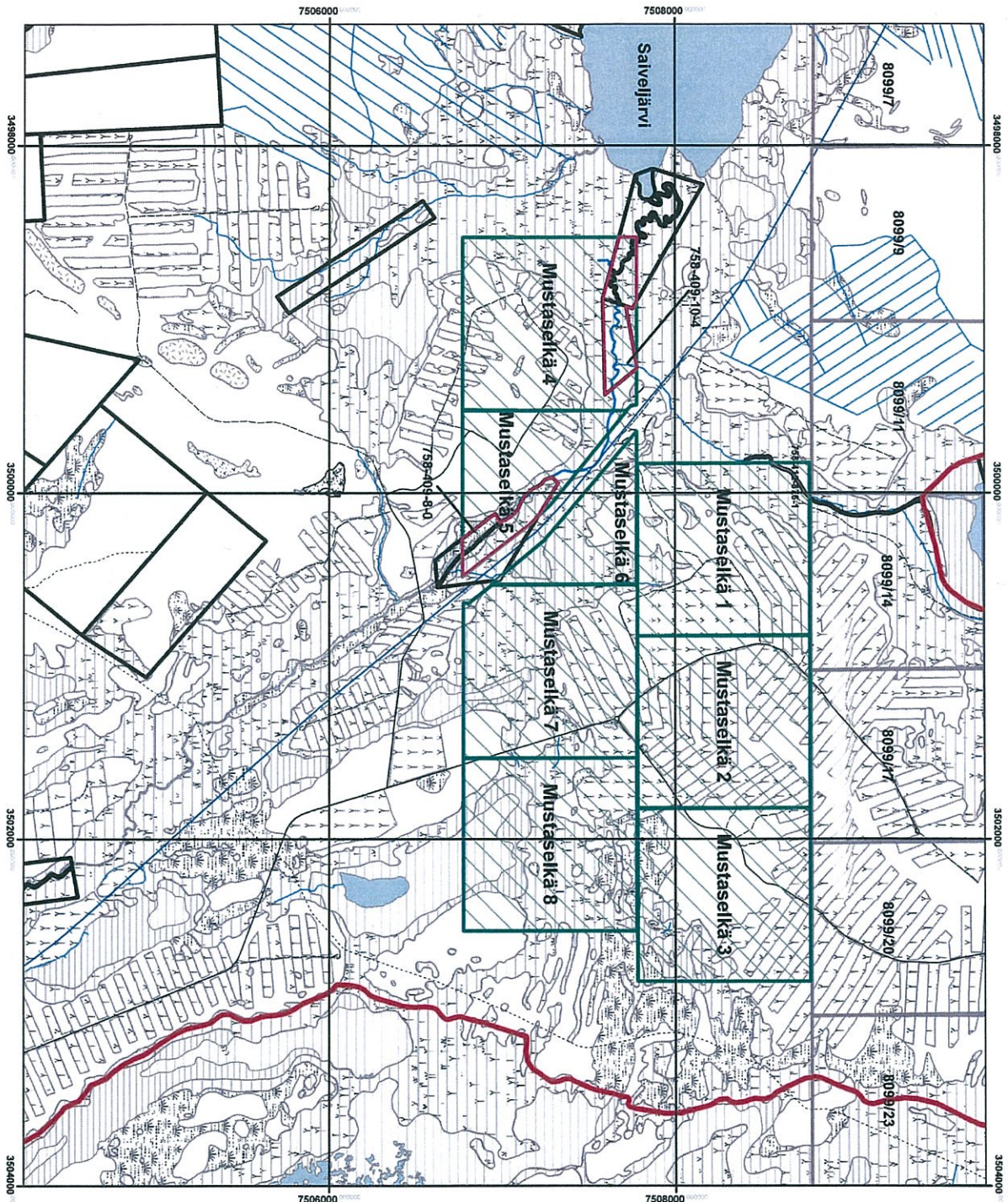
telekopio: 010 36 42995

sähköposti: rovaniemi.hao@oikeus.fi

Lista asianosaisista

Metsähallitus
Postila Pauli Johannes

Kartta valtausalueista
(kartan mittakaava ohjeellinen)

Kevitsa Mining
A subsidiary of First Quantum Minerals Ltd

Legend

- Natura alue
- KMAB valtaukset
- Haettavat valtaukset
- Kiinteistörajat

 0 250 500
 Meters
 1:20 000

Kevitsa Mining Oy
 Valtuushakemus
 Mustaselkä 1-8
 KL 3714 11 & 3732 02
 27.1.2009